

KÁVÉESOK LAPJA

V. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének, a Budapesti Kávésipartársulatnak, a Magyar Kávésok Országos Szövetségének hivatalos lapja

15. szám

Kiadó és laptulajdonos:

A Budapesti Kávésok Ipartestülete

Felelős szerkesztő:

Dr. Havas Nándor

Szerkeszti:

A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.

Lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják.
Előfizetési díj: Egy feleltre 8.— pengő, egész évre 16.— pengő.

Megjelenik:
minden hó 1-én és 15-én

Szerkesztőség:
Budapest, VIII. József körút. 38. III. em. 17. Telefon: József 321—05
Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szilárd ucca 31.
Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig.

Megint a „borraváló”

Meleg nyári időben, amikor az országos és községi politika hullámai elnyugosznak, általában pihenni vágyás veszi erőt a lelkeken, évről-évre megjelennek a kávéházi és vendéglői borraváló elleni cikkek, amelyek a „lealázó és erkölestelen” rendszer eltörlését célozzák.

S minthogy egy „erkölestelen” rendszer megszüntetését sürgetni mindig erkölcsös dolog és a kávéházak vezetéséhez — úgy mint az orvosi tudományokhoz, mindenki ért, egyre-másra kapjuk a jobbnál-jobb tanácsokat és intelmeket, miért lenne szükséges más fizetési rendszer bevezetése.

Ezt a kérdést már annyiszor tárgyaltuk, erről annyiszor nyilatkoztunk szóban és írásban, hogy ezáltal nem lehet célunk a borraválórendszer erkölcsös vagy erkölestelen voltát vitatni.

Számtalanszor megállapítottuk, hogy a borraváló voltaképp egy nem éppen szerencsésen megállapított név, mely a teljesített munkáért egy nem fix összegben megállapított díjazást jelent. Bár helyenként és időnként az évek gyakorlata szerint bizonyos fix összegek fizetése vált uzussá, úgyhogy a „borraváló” minimális összege általában véve megállapítottan tekinthető.

Nem tudjuk belátni, hogy a teljesített munka díja erkölestelen akkor, ha azt közvetlenül a felszolgálót foglalkoztató vendég adja, míg ha ez a fizetés a főpincér százálekos hozzászámítása útján át történik, aki végeredményében ugyanúgy a vendégtől szedi be — minden skrupulus elenyészik.

Végre a nem fix összegben megszabott díjazások intézménye vagy rendszere át megátírtó közgazdasági és közgazdasági életünket. A karácsonyi és husvétli jutalmak és segélyek, a tantiémek és jutalékok rendszerét nem mi vagyunk hivatva felfedezni. A különbség csak a név, a lényeg azonos.

Nem kívánjuk az erkölcsi érveket tárgyalni, a kérdés gyakorlati részével foglalkozunk és pedig teljesen mellőzve a közönség és a munkaadó szempontjait, lássuk azt jele a borraválórendszer a munkavállaló: a pincér szempontjából? Csakugyan egzisztenciális érdeke a dolgozó pincéreknek a borraválórendszer kiküszöbölése.

Hogy áll ma a pincér anyagi helyzete?

A folyó év elején a betegségyelő és társadalombiztosító járulékok megállapításakor a kávéházi felszolgáló személyzet a munkásérdekeltetés kívánsága szerint a X. napibérosszályba soroltattott. E számítás szerint a kávéházi pincér napi keresete átlagosan napi 9 pengőn felül van, ami havonként 200—250 pengős keresetnek felel meg. Ez pedig olyan jövedelem, amelyhez a köz- és magántisztviselői fizetési táblázatok szerint magas kvalifikáció, tekintélyes hivatali mult és felelősségteljes pozíció szükséges.

Elismerjük, hogy a mai viszonyok mellett a megélhetés sokkal nehezebb, mint a multban, de tény az, hogy míg a kávéházak jövedelme a békenívót nem érte el, addig a pin-

cérek jövedelme az aranyparitás felett van.

Ha a pincérek keresetét más szakmabeli munkások keresetével hasonlítjuk össze, mely szakmunkásoknál óránként 0.58—1.55 pengő közötti váltakozik szakma szerint, a pincéreknél napi 10 óra munkaidőt számítva, óránként 90—100 fillért számíthatunk, tehát többet, mint a bánya-, vas- és gép-, vegyészeti, textil-, malom-, építő-, téglá- és bőrmunkások, ugyanannyit mint a műbútor-, fatömegárumunkások. A pincéreknek nagyobb órákeresete csak a nyomda, litográfia, kemigrafia és könyvkötő szakmunkásoknak van.

Tehát a pincérek kereseti viszonyai a kedvezőbbben díjazottak közé tartoznak.

De próbáljuk megállapítani azt, hogy a borraválórendszer helyett propagált %-rendszer mit jelentene számokban.

Ha egy közepes forgalmu kávéházat veszünk alapul, melynek bevételei naponként átlag 300, havonként tehát 9000 pengőt tesznek és amely forgalmának lebonyolítására 2 turnusban 3 pincért = 6 és 1 főpincért alkalmaz, ezeknek személyi kiadásai (minthogy a főpincér sok helyen szabad megegyezés folytan fizetést nem kap) hetenként 8 pengőt, 6×8=48, havonként tehát 192 pengőt, mondjuk kerekén 200 pengőt tesznek ki, ami a bevételek 2%-át teszi ki.

Ha most a kávéházi személyzetnek a bevételek 15%-át akarjuk kiutalni, akár beszámítás, akár hozzászámítás formájában, ez 1350 pengő többletet jelentene, ami 8 személy között szétosztva (minthogy a főpincért a gyakorlat szerint legalább 2 rész illeti meg) fejenként 169, mondjuk kerekén 170 pengőt jelentene, vagyis mai kereseténél 60—80 pengővel kevesebbet, amit nem ellensúlyozna az sem, ha a heti 8 pengős fizetését továbbra is megkapná.

Tapasztalati tény az is, hogy a felszolgáló pincér minimális borraválóját akkor is megkapja, ha a fogyasztott cikkek értéke változik és esetleg kisebb. Teljesen mindegy, hogy a vendég 50 filléres feketét, 80 filléres tejeskávé, 1—1.20 pengős fagyaltot, vagy más cikket fogyaszt, a 10—10 fillér kijár akkor is, ha a napi bevétel nem 300, hanem csak 200 pengő. Azt pedig sajnálattal látjuk, hogyha a kávéházak látogatottsága meg is van, a fogyasztás értéke csökken.

A pincérek keresetét a fogyasztás értékével arányosítani azt jelentené, hogy a kedvezőtlen konjunktúra következményeibe őket is belevonni.

A mai gyakorlat szerint a kávéházi borraváló — átlagos 80 filléres tételeket számítva — legalább is 10—10 fillér, az. i. 25%-nak felel meg. Egy ily magas kules bevezetését a %-rendszer legexponáltabb hívei sem kívánják, ennél kisebb százalékkules pedig végeredményében a pincérek keresetének csökkentését jelentené akkor, amikor a mai kereset sem tartják elegendőnek.

Természetesen, ha a %-rendszer bevezetése azzal a hátsó gondolattal történik, hogy azért borraváló is lesz, azonban most már erkölestelenségi cím és jelleg nélkül, akkor nagyon természetes, ez az egész mozgalom csak a kö-

zönség kétszeres megterhelését jelenti ugyanakkor, amikor az étes verseny, a kedvezőtlen gazdasági helyzet sok helyen az árak csökkentését idézte és idézi elő.

Még egy szempontra kívánunk reámutatni. Akkor, amikor a gazdasági válság hatása alatt a közhivatalok, magánvállalatok, gyárak és műhelyek elsősorban a személyzet redukálásával igyekeztek kiadásait apasztani, ez a kávéházakban nem történt meg, mert a kávéházi felszolgáló személyzet illetményei az összkidadások szempontjából aránylag kis tételek jelentenek.

Abban a pillanatban azonban, amint az üzleti bevételek apadása a személyzet keresetére befolyással bír, maga az alkalmazott személyzet fogja kívánni a kereseti csökkentésnek létszámredukció útján való kiegyenlítését.

Vajjon ezzel a munkásság helyzete javul-e, felesleges vitatnunk?

A külföldi példákra való hivatkozást illetően, mi is szívesen tanulunk külföldtől. Azonban mi is jártunk külföldön és a meglehetősen erősen szocialista irányú Cseh-Szlovákiától a fascista Olaszországig, ahol a %-rendszer meg van valósítva, sőt a borraváló elfogadása tilos, azt tapasztaltuk, hogy borraváló nélkül — nincs kiszolgálás!

Meg vagyunk győződve, hogy a mi viszonyaink mellett a mai rendszer megváltoztatásának propagálása legfeljebb arra jó, hogy a munkában álló személyzet nyugalmát megzavarja anélkül, hogy még teljes siker esetén is, azok helyzetét javítana.

Mészáros Győző.

Kávés-zenész

Hosszú évek óta tárgyalnak és folytatnak hosszadalmas eszmecsereket iparunk öregjei arról, hogy miként lehetne megrendszabályozni a cigányokat, hogyan lehetne kevesebbet fizetni, hogyan lehetne előleget nem adni, hogyan lehetne a fizetéseket a mai gazdasági viszonyok okozta hanyatló tendenciájú bevételeinkkel összhangba hozni és hogyan lehetne velük a szerződéseket betartatni.

Nagyon nehéz kérdés ez és mégis foglalkozunk kell vele, mert elérkeztünk oda, ahol még a vérmesebbek is azt mondják, ennél tovább nem mehetünk, mert üzleteink nem bír-

Rajna

cukrász

ajánlja elsörendű faajlalt-készítményeit,
melu minőségben és árban vezet!

Gyár: Losonczi ucca 16.

A legkiválóbb sörkülönlegesség

Szent István Porter-Sör

a Polgári Serfőző gyártmánya!

KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK

VII. ROTTENBILLER UCCA 31

A főváros kávéházai, szállodái és kávéméréseinek szállítója.
Tojás-osztály.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon: József 338—91

346—68

350—16

Sürgöncim: „Közte Budapest”

BUDAPESTI

Telefon: József 462—63

462—64

462—65

323—07

ják ezeket a fizetéseket és nem bírják a még ezzel járó körülbelül megegyező mennyiségűre jutó, de szigorúan a zenével járó kiadásokat.

Az öregek azt tanácsolják, hogy mondjuk ki határozatképen, hogy egy elsőrendű zenét tartó kávéház csak ennyit és ennyit tud, illetve szabad neki fizetni, vagyis a maximális mellett foglalnak állást. Az előlegre is elég radikális megoldást találnak, mert nem adunk és akinek nem tetszik, ne muzsikáljon üzleteinkben.

Ebben a pillanatban az az általános helyzet, hogy minden kávé teszi, amit eddig is tett, irányelvekre való tekintet nélkül szerződött magának olyan zenekart és annyiért, amennyiért vele legelőnyösebben meg tud egyezni.

Ez a zenekérdés egy olyan dzsungel, amibe szerintem csak a legerélyesebb kézzel lehet belerújni, de semmiesetre sem azokon az elgondolásokon, mint azt iparunk zenei szakosztályának érdemes vezetője elképzelte.

Bodó kollégám nagy igyekezettel és hozzáértéssel nyilatkozott a zenésügyekről, de már jóelőre úgy kezelte az értekezletet, mint aki nem vár eredményt, hiszen ha elgondoljuk, ez érthető is, mert a gyűlések szavait tartották ebben az ügyben és ez még soha eredményt nem hozott, de nem is hozhatott, mert a kávések, ha azt látták, hogy a másikonál öt vendéggel több van, akkor nagyobb fizetéssel elcsalták a zenét és így emelkedtek a zenefizetések évi öt-évre magasabbra és míg a kávések lehajtott fejjel gondolkodtak, hogy miből fizesse a zenét, addig egyik-másik primás a napi négyórát jól végzett munka után lebujszokban dobálta a pénzt.

Az iparos segítők, munkások nehéz heti végzett munkájuk, a kereskedelmi alkalmazottak és tisztviselők félhavi vagy havi munkájuk után kapják járandóságait, érettségizett, nagytudású emberek a hó végén bagateltek lesznek kifizetve és csak a cigány az, aki hónapokra, de legalább egy hónapra előre szeretné a megszorgálandó munkadíját megkapni.

A primások is érzik, hogy itt rendet kell teremteni, mert ez az út oda vezet, hogy lesznek nagy fizetések, csak zenészkávések nem lesznek, akik ezt folyósítani tudják.

Járossy dr., a cigány zenészegyesület szimpatikus ügyésze is minden alkalmat megragad, hogy ebben a kérdésben a kávéra és a zenekarokra nézve is egy alkalmas közös alap találtassék, de fentebbi okok miatt minden ilyen megmozdulás, akár a kávésoktól, akár a cigányoktól induljon is az ki, fiaskót szenvedett.

Súlyos betegségünk még a szerződéseket be nem tartása is, bár ebben a részben nem lehet kizárólag a cigányokat okolni, mert a zenekar — amelyik le van kötve — csak úgy követhet el szerződésbontást, ha büntetése van, vagyis még egy kávé akad, aki szintén aláírja vele a szerződést. Nagyon valószínű, hogy nem tudja a kávé, hogy már le van kötve, csak ezzel is úgy vagyunk, hogy jobb az, aki már valahol le van kötve, mint amelyik szabad.

Van még egy fogas kérdés, amelyet felmondásnak nevezünk, ha felmondunk a cigánynak, tisztelet a kevés kivételnek, kimuzsikálják a vendéget a kávéházból, ha szerződésének lejártá előtt el akar menni és nem engedjük, ugyanez történik.

A zenekérdés mindaddig marad kérdés, amíg Budapesten több elsőrendű kávéház van, mint elsőrendű zenekar. A kereslet és kínálat örök törvénye ez. Ujjabban a kávések kezdenek rájönni ennek a betegségnek ellenzerére és kezdik vidékről felhozni a bár kisebb márkájú, de ezzel szemben lényegesen olcsóbb és talán még merném azt is állítani, hogy céljainknak, miután szorgalmasabb és itt ujak, alkalmasabb zenekarok szerződte-tését.

Az összes ezzel összefüggő kérdések egy csapással oldódnának meg, mert egy éven belül olyan 25–30 elsőrendű zenekar működne Budapesten, hogy abból mindegyikünk megtalálna a maga zenekarát és nem is kellene őket túlfizetni.

Az impresszárius kérdés is csak addig volna probléma, mert ezek az új zenekarok friss vérkeringést hoznának a magyar cigányzenés egyesületbe, amely, meg vagyis győződve, jót tenne nekik is, nekünk is.

Hozzunk zenekarokat vidékről és meggyógyul magától zenés betegségünk.

Mezei Géza.

Alapított 1886-ban
Herzka, Halász és Berger
vas és rézbutor-gyár
Budapest, V., Lipót-körút 10.
Teljes kávéházi és szállodai berendezések.

SZAKKÉRDÉSEK.

Rovatvezető: Katona István.

A munkaközvetítés problémái

A munkaközvetítés a legérdekesebb, egyben a legfejlesztődiképebb problémák egyike. Nem érdektelen, lélek nélküli rubrikázás ez. Nem is lehet, mert így céljának nem felel meg. A munkaközvetítés az élet szükségleteiből fakad, tehát azt is kell, hogy kielégítse. A munkahely nem üres rubrika, mely a munkára várók valamelyikével töltendő ki, hanem egy olyan szükséglet, mely csak egy módon: annak betöltésére több szempontból is a legmegfelelőbbel elégíthető ki. Csak az ilyen közvetítés eredményes és alkalmas az ipari tevékenység folytonosságának biztosítására.

Melyek lehetnek tehát a segédeszközök ilyen eredmények elérésére? Természetes, hogy a munkahelyeket, azok sajátosságait, egyes üzemek valamilyen formában specializált voltát, azok körülbelüli forgalmát ismernie kell annak, ki azokat be akarja tölteni. Ez aránylag a könnyebb feladat. Látogatni kell a munkahelyeket időközönként és a munkaadókkal és alkalmazottakkal való érintkezés, a saját tapasztalattal együtt, megteremtő és kialakítója egy-egy üzem képét az agyban, mely azt elraktározza. Üzemeink állandósága biztosítja egy-egy ilyen kép érvényességét éveken át. Egy zene nélküli kávéház képe egyazon vezetés alatt, renoválás és hirtelen támadt konjunkturák (sajnos, csak dekonjunkturák támadnak: szibériai hideg, influenza, eltanácsolás, stb.) nélkül, nem változik meg jelentősen. Belső, intern, személyzeti értelemben sem. Ha zenés üzemet térne át, vagy egy zenés kávéház beszűkítene zenéjét, vagy egy új vezető — az adott viszonyokkal ellentétben is — próbálgatásokba kezd, más vagy különböző rétegű publikumra igyekszik különböző szolgáltatások nyújtásával kiterjeszkedni, úgy természetesen új képet kell az üzletről nyernünk. Ezek azonban ritka esetek, mert renováláson és tulajdonosváltáson keresztül is igyekeznek egy üzlet évtizedeken át kialakult légkörét megőrizni és szolid, fokozatos módon, nem „va banque” módjára, fejleszteni. Az üzemeket és munkahelyeket tehát aránylag könnyű megismerni, azok állandósága miatt.

Nem így a munkásokat, kik a legheterogénebb elemekből tevődnek össze. Nagy részük már az ipari képesítés elrendelése előtt (1921.) dolgozott az iparban anélkül, hogy az érdekképviselőnek módja lett volna hivatalosan is megismerni munkatársaikat. A tanácsszerződés, munkakönyvkiállítás, be- és kijelentés, stb. mind alkalmasak lettek volna erre, de a törvény csak 1921. óta utalta ezeket a békéltetési eljárással együtt az ipari képviselők hatáskörébe. A jövő generáció mely már ipartestületi adminisztráció mellett nő fel, szabadulásokor segédlevéllel lesz szárnnyaira boesátva, nem lesz ismeretlen anyag a közvetítés szempontjából.

Ma azonban, mikor a munkások nagy része a képesítési törvény előtt szerzett jogok alapján lajstromozott könyvekkel dolgozik, melyeket 1921-ben „en masse” lajstromoztak és mikor a háború, forradalmak, ellenforradalmak, konjunkturák és dekonjunkturák munkájuk folytonosságában nagy barázdákat szántottak, terra incognita a közvetítés számára.

Ezen azonban változtatni kell. Ez a változtatás, a munkások megismerni akarása, közvetítés szempontjából is, iparunkban már évekkal ezelőtt kezdetét vette. Memóriára — a még oly jóra — sem lehet támaszkodni, hiszen itt, a segédszemélyzetet is beleértve, egy 6–7000 főnyi fluktuáló tömeggel kell számolni. Elnökségünk két évvel ezelőtt elrendelte az ipartestületi törzslapok mellett a munkaközvetítési nyilvántartólapok felfektetését is, a hozzátartozó előjegyzési lappal együtt. A nyilvántartólapok a munkanélküli adatait szakmai szempontból is (nyelvtudás, marqueeur, stb.) tartják nyilván, tartalmaznak állandó és kiegészítő munkákra történt elhelyezéseit. Az előjegyzési lap pedig, hogy munkanélkülisége tartama alatt valóban hányszor jelentkezett munkára. Fontos ez, mert ebből állapítható meg a munkára való készség és az elhelyezési sorrendje is. Ha valaki két hónapja van munka nélkül és ez idő alatt hatszor látogatta a közvetítőt, nem előzheti meg azt, aki bár csak egy hónapja munkátlan, de harmincszor jelentkezett ez idő

KARTÁRSÁK!

Miért tudom olyan meggyőződéssel ajánlani a Professor Junkers forróvíz-automatával egybekapcsolott kávéforrázó gép beszerzését?

Mert:

1. Ez a gép a kávé rövid percek alatt automatikusan forrázza és kezelése a lehető legegyszerűbb.

2. Mert a nyert kávéval ragyogó tisztaságú, zamatos és mindig egyformán tartalmas.

3. Mert az általánosan elterjedt kávéfőzés szerint a kávébábnak nem kívánatos fás, rostos része (Gerbstoff) benne marad a kávéitalban, míg a gépen ez a nem kívánatos rész kimarad. A két főzési mód összehasonlításából frappáns módon kitűnik ez a különbség a gépen főtt kávé javára.

4. Mert a kávé felhasználásában 24%-os a megtakarítás, a gép tehát rövid idő alatt önmagát fizeti ki.

5. Mert a gép beszerzésével a café-restauráns konyha kérdése a lehető legelőnyösebb módon megoldódik.

Bizonyosságul itt folytatjuk az elismerő levelek közzését és ilyenek közzését folytatni fogjuk.

POZSONY KÁVÉHÁZ

Budapest

I., Krisztina körút 81. sz.

T. HARSÁNYI ADOLF úrnak
BUDAPEST.

Az általa szállított Prof. Junkers-féle vízfóraló automatával egybekapcsolott kávéfőzőgép működésével a legteljesebb mértékben megvagyok elégedve.

A gép számtalan előnye közül kiemelem a főbbeket.

Az általa főzött kávé mindvégig friss, zamatos.

Kezelése a lehető legegyszerűbb, 20%-os megtakarítást nyújt az eddigi kávéfőzési módszerrel szemben. Miért is a kávéfőző-készülék beszerzését nyugodtan ajánlom.

Tisztelettel

DANKOVSKY JENŐ, kávé.

Café MONICO kávéház

Tulajdonos: Gönczy János.

BUDAPEST (HONGRIE)

V., Kossuth Lajos tér 14.

Telefon: Aut. 145–36.

Budapest, 1929. május 15.

V., Kossuth Lajos tér 14.

T. HARSÁNYI ADOLF úrnak
BUDAPEST.

Egy Professor Junkers vízfóraló automatát és egy Grould Freres-féle párisi gyártmányú Percolateurt (kávéfőzőgép) vettem Öntől. Ezek a gépek egy kis reszval kiegészítve teljesen nélkülözhetőt tettek a külön konyhámban. A szállított gépek nagyszerűen végzik dolgukat, kitűnő, aromatikus kávé szolgáltatnak, sőt megtakarítást is érek el velük. Bárkinek is jólelkekkel ajánlhatom ezeket beszerzését.

Teljes tisztelettel

GÖNCZY JÁNOS

Café Monico kávéház

Budapest, Kossuth Lajos tér.

Hotel KASS Szálló

Szeged

T. HARSÁNYI ADOLF úrnak
BUDAPEST.

Az Ön által szállított francia Percolateur (kávéfőzőgép) működésével nagyon megvagyok elégedve. A megtakarítás a gép segélyével óriási és a nyert kávéval amellet elsőrendű.

Tisztelettel

HOTEL KASS SZÁLLÓ

Szeged

Kass.

Rosenfeld Jenő

ABBZIA SZÁLLODA

ÉTTEREM ÉS KÁVÉHÁZ

Miskolc

T. HARSÁNYI ADOLF úrnak
BUDAPEST.

Arra a b. kérdésére, hogy mi a véleményem a vásárolt kávéfőzőgépről, azt válaszolhatom, hogy a gép kitűnő segédeszköz a kávéházi üzemem. Már 8 hó óta hasznádom szakadatlanul, soha bajom nem volt vele és a produkált kávé pedig megtakarítás mellett is hasonlíthatatlanul jobb, mint a régi főzési mód mellett volt. Ajánlhatom a beszerzését kartársaimnak.

Miskolc, 1929. június hó 16-án.

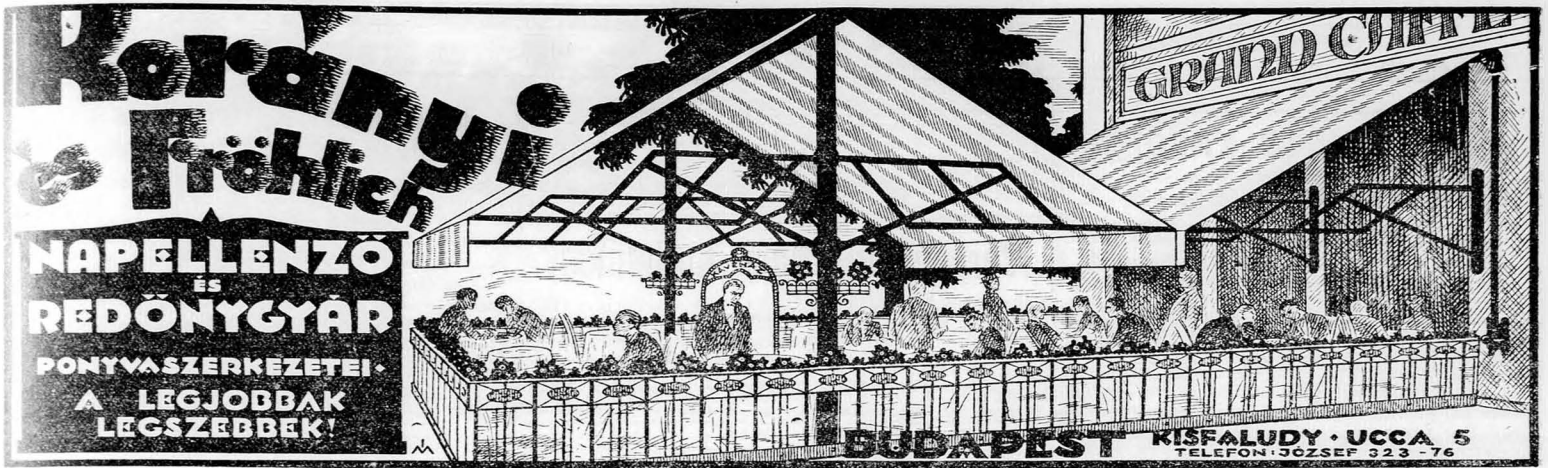
Kiváló tisztelettel

ROSENFELD JENŐ.

HARSÁNYI ADOLF, BUDAPEST

VIII., NÉPSZÍNHÁZ U. 19. TELEFON: J. 459–26

GUMMIPADLÓ

Koranyi Fröhlich

**NAPELLENZŐ
ÉS
REDŐNYGYÁR**
PONYVASZERKEZETEI
A LEGJOBBAK
LEGSZEBBEK!

att munkára, ha egyébként az adott munkakör elvégzésére egyenlően alkalmasak. Mert ez kell, hogy a főlv legyen a közvetítésnél. A csak sorrendben történő közvetítés eredményes nem lehet. Mert ha nem megfelelő ember kerül egy munkakörbe, még ha egyébként soron volna is, a közvetítés nem tekinthető véglegesnek, a változás addig fog tartani, míg a zsák megleti foltját.

Most értem el ahhoz a ponthoz, melyért ez a cikk íródott. A közvetítést, respektíve a munkaadót és munkást egyaránt, nem szabad kiténni a „foltmeglelés” rendszerének, a próbálgatásoknak. Szentén az üzem és megmög a munkás bizalma. Biztos látással kell megtalálni a megfelelőt. Szubjektív dolgok mellőzendők és csak tárgyi dolgokat szabad figyelembe venni. Ilyenek: a megjelenés, régebbi munkahelyek, az ott töltött idő tartama. A legfontosabb azonban az üzletiek látogatása alkalmával szerzett tapasztalat, mikor is munkaközben volt figyelhető a most elhelyezésre váró munkás. Alkalmadtán egy kis elbeszélgetés, egyszer egyikkel, másszor másikkal, alkalmat ad a jobb megismerésre. Milyen érzéssel fogadja a neki ajánlott üzletet, stb., mind olyan dolgok, melyeket alkalmadtán mind a két fél előnyére jól lehet érvényesíteni. A munkaközvetítés talán egy iparban sem oly nehéz, mint a mi és velünk rokon iparokban. Nálunk a szakutadason kívül a megjelenés, módor is nagy szerepet játszik, mert a személyes szolgáltatások nagy tömeget végzi. Nem műhelymunkás. Mily nagy különbség lehet két, látszólag egyforma felszolgáló között, kik egy vendég kívánságát egyformán teljesítik. Az egyik, mint egy gép, felveszi a rendelést, korrektilt teljesíti is azt. A másik ugyanazt teszi, de valami lendület van benne, valahogy egyénibb a dolga. Minden vendég úgy érzi, mintha ő volna a megkülönböztetett. Egyforma haboskávákat egyformán visznek ki... és mégis. Alig érzékelhető különbségek és mégis jelentősek. Van vendég, ki a pincérrel egy hét alatt körüljárja a kávéházat, mert csak a „Jani patlára” ül.

Munkaadó részről is tisztában kell lenni rögtön a rendelés „lányegével”. Mindenki elsőrendűt kér. Ez azonban nagyon elasztikus fogalom. Más az elsőrendű a Belvárosban és más Újpesten. Pedig mindkettő elsőrendű lehet a maga nemében. Az elsőrendű híjeli zenés pincér nappal — vak, ha nem is — szó szoros értelmében és fordítva, a nappali nem tudja megítélni az éjszakai vendéget. Vannak lehet kiváló „lokál-pincér”, de csak kényeszerűségről fog tíz kávét és tíz tálcát vízét 10×10 = 1 pengőért felszolgálni, mikor eddig éveken át egy üveg bornál vagy pezsgónál kereste ezt. Kivételek vannak, mégis ezek általános érvényű igazságok. Számolni kell azzal, hogy amit az egyik üzletben megkövetelnek, az a másikban elítélendő. Ezt az üzletek természete hozza magával. Mérlegelendő tehát az alkalmazott alkalmazkodási képessége is. A tulzolt önérték, különösen helytelenül értelmezve, épp oly rossz, mint a cúsómaszó szolgáltság — nivótlan.

Előfordul, hogy a rendelés úgy szól, hogy kérnek három-négy embert bemutatkozásra, holott csak egy kell. Ez helytelen. És pedig több okból. Ha elküldenék négy munkást, mindegyikre csak 1/4 alkalmaztatási esélyesség jutna; esetleg azt alkalmaznák, ki többet ígér, nem pedig ér. Alkalmat nyújtunk, hogy a négy ember szolidáris legyen, például, ha egy bizonyos feltételt csak az egyik fogadna el, álszeméremből a többi háromhoz idomulva, esetleg félelemből is, visszautasítja. Egy későbbi változás esetén a másik három már nem jöhet oly mértékben tekintetbe, mint aki még nem utasítottan vissza. Az egész egy bizonyos „géne” jegyében folyik le és keserű utóíz éreznek a fel nem vettek. Számoljunk az-

zal, hogy a munkás érzékeny, gyakran lát vélt sérelmeket; munkanélkülisége tartama alatt — mely sokszor önhibáján kívüli — ez még fokozottabb. De ez a több munkás küldés felesleges is, mert a kiküldés a fentebb vázolt elvek alapján történik és csak nagyon kevés százalékban nem megfelelő. Ez esetben pedig rögtön küldünk másikat. Ha a munkaadó ragaszkodik a személyes kiválasztáshoz, az iroda a legnagyobb készséggel áll rendelkezésre. És a munkás sem érezheti magát megbántva, mert hisz nem utasították vissza — mint kiküldés esetén — csak nem vették fel.

Iparunk közvetítőjének arculata az évszakok szerint változik. Munkás részről hangban és munkakészségben, munkaadó részről a rendelések mennyiségében. Ösztől tavaszig a esökkenő tendenciájú kereslettel szemben a legnagyobb munkakészség áll a sok munkanélküli részéről, válogatás nélkül. Tavasztól kezdve a tűnedező munkások nagy rezerváltságot tanúsítanak a szaporodó munkaalkalmakkal szemben. Erősen bírálgatják az üzemek viszonyait és a kereseti lehetőségeket és úgy tűnnek fel, mintha saját munkaerőjüket menedzselnék. Ilyenkor a közvetítésnek a viszonyokhoz kell idomulnia, mert a megfelelő helyett csak a rendelkezésre állóból tud közvetíteni.

Nyáron nehéz a munkaadók igényeit a lehetőségekhez arányitva kielégíteni, bár ilyenkor nem a qualitas, hanem a quantitas képviseli a főszlyt. Ha a kettő együtt lehetséges, annál jobb.

Sokkal nehezebb azonban kora ösztől tavaszig a munkanélküli tömegek kezelése, megnyugtata, vezetése. Az alig-alig kínálkozó munkaalkalmak igazságos szétosztása. Ezeket a dolgokat nem lehet és nem szabad bürokratikus intézni. Nem fásullhat el annyira az ember, hogy meg ne szólaljon a szív. A sok esalafintaság, egyesek ravaszsága, sokszor a gorombaság és fenyegetés is mind-mind nyomor takar. A korgó gyomor rossz tanácsadó. És mindent ezen keresztül kell elbírálni. A goromba nem lenne az tele gyomorral és a fenyegetődző nem fenyegetne, ha ki lehetne igényeit elégiteni. Dolgozni és élni: ez senkítől el nem vitatható. Még borzasztóbb a könyörgő, a síró ember. A segíteni akarás forró vágya és a tehetetlenség érzete sok keserűséget szerez. Csak ennek a generációnak kell egyedül a multak bűnait viselni és a jövő reményességait verejétkkel, nyomorogva kitermelni?

Ha egy nap száz órából állana, akkor is kevés lenne a panaszok meghallgatására. És mégis a lehető legmesszebbbenmőnen, mindenkit meg kell hallgatni. A kipanaszkodás könnyit rajta, egy pár megnyugtató szó ideig-óráig elodázza baját. Felesillan a reménység. A könyörgő és fenyegetődző emberek édes testvérek, csak a nyomor megnyilatkozási formája más. Ez pedig vérmérséklet dolga. Ezt szem elől téveszteni nem szabad. Hajlítható viaszok a fenyegető ember is és egypár résztvevő szóra ez is ellágyul.

Es ezek a bajok az idő haladtával folyton sulyosodnak — tavaszig. Sokszor kísért a rend felborulása. Zavarosban halászó agitátorok a könnyen ingerlékeny tömeget céljaikra akarják felhasználni. Ugy hogy a szív mellett gyakran van szükség a helyesen alkalmazott erőlyre is. A rend felborulása az azt felborítani akaró sem volna előnyös. És egy éhes száznak sem tudna kenyeret adni. Állandóan résen kell lenni, mert az éhes tömeg egy könnyen eldobott gyújtó szótól is hamar lángallobban.

Ipartestületünk vezetősége a téli évszakban segélyek kiosztásával, ebéd-jegyekkel, melyek egy heti ingyen meleg ebédet biztosítanak az arra rászorulóknak, igyekszik a nyomoron enyhíteni. Megszüntetni persze nem tudja. Olyan probléma ez, melyet a világ kor-

THONET-MUNDUS

EGY-SÜLT MAGYAR HAJLITOTT FABUTORGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST
IV., VÁCI UCCA 11/a.

Hajlított fabutorok

és kertiszékek kaveházak, vendéglők, szállodák számára, közismerten legelsőrendű kivitelben.

Hacker és Társa

chinnezüst- és alpakkaárúk

Budapest, VII., Sip-u. 6.

Telefon: József 354—55.

Stauffer

dobozos- és blokkementali

elsőrendű emmentaliból készül.

Összecsuható „FIX”

kertiszékek és asztalok

gyári áron

Agrár-Technika

faárugyáránál kaphatók.

Iroda: V., Berlini tér 5. Rakter: V., Kádár u. 10.

Telefon: Aut. 220—81.

Schiller és László

bel- és külföldi borok, pezsgőborok, rum, konyak és likőrök nagykereskedése
Budapest, VI., Izabella ucca 52. sz.
Telefon: Lipót 975-72.

Tokaji konyak

Anima Tokaj konyak-likőr
Első Tokaji Konyakgyár R.-T. Tokaj.

PREISZ MIKSA

gőz- és villanyüzemű fehérsütemény és kenyérgyára

Gyártelep és főüzlet: VI, Kazár ucca 9.

Telefon: 104-84

Szállít reggel 7 órától este 7 óráig minden időben friss süteményt és kiváló minőségű házikenyeret.

ÖZV. BERKOVITS KÁROLYNÉ

papíráruháza

Budapest, VII., Sip ucca 4. • Tel.: J. 425—31.

Hektograph sokszorosító, papírszalvéta, tálpapír, étlap, block, fogvájó, billiárdgolyó, dáko, dominó, sakk törv. védett fémkeretes újságmappa és az összes kávéházi kellékek elismerten legolcsóbb beszerzési forrása.

mányai, társadalomtudósai és bölcselei sem tudták a háború óta nyugvóponttra juttatni.

A munkaközvetítés, a munkára való ajánlkozás talán oly régi, mint maga a — munka. Legősibb formája a rabszolgakereskedés volt. A rómaiaknál a Forum előtti téren ajánlkoztak munkára. Termékeiket végezték erejük bizonyítására. Kikötővárosokban a mólók körül gyülekeztek. Nagyon lassan keletkeztek tömörületek, melyek aztán a „Hanza”-városokban kialakult céhekben csúcsosodtak ki. Ezek termelték ki a vándorló legényeket. Lassan jutottunk el a munkaközvetítés mai, szaktagozós formájához.

Szeretettel kell ezt tovább fejleszteni, mert ennek a kérdésnek helyes mederben tartása dúis gyümölcsöket termel.

Vas István.

Hivatalos rész

585—1929. sz.

Igen tisztelt Kartárs úr!

1926. évi május 28-án 345—1926. szám alatt kibocsátott körlevelünkben felhívtuk kartársaink figyelmét a Magyar Lapkiadók Szindikátusának panaszára, mely szerint a naponta vásárolt hírlapok beszerzése körül a rikkancsok részéről súlyos visszaélések követték el, amelyek a napilapok anyagi érdekeit súlyosan károsítják.

Ipertestületünk elnöksége teljes mértékben méltányolva a hírlapvállalatok jogos érdekeit, a Budapesti Napilapok Szindikátusával folytatott megbeszélés eredményeképp arra hívta fel az ipartestület tagjainak figyelmét, hogy:

1. A kávéházakban elhelyezett minden napilap a kávéház bélyegzőjével ellátva, rá mába erősítve bocsáttassék a vendégek rendelkezésére.
2. A Budapesti Napilapok Szindikátusa e célból minden kávéháza a kávéház nevét feltüntető bélyegzőt és megfelelő bélyegzőpárnát kézbesít teljesen díjmentesen.
3. Az összes napilapok a jövőben mindenkor a kávéház pénztáránál vendők át és csak a megfelelő kezelés után bocsáthatók használatba.
4. Minden kávéháztulajdonos hívja fel a megállapodásra főpincérei és egyéb alkalmazottainak figyelmét és szigorúan kötelezze őket a rendelkezések betartására.

Az Est lapok kiadóhivatala folyó évi július 16-án kelt átiratában azt közli, hogy az utóbbi időben ismét olyan jelenségeket tapasztal, amelyek arra engednek következtetni, hogy ezek a visszaélések főleg „Az Est”-tel megismétlődnek.

A kiadóhivatal, mielőtt ez ügyben az illetékes hatóságoknál eljárna, ipartestületünket kérte fel, hogy kartársainkat jól felfogást sajtót érdeklükben figyelmeztessük kötelezettségeik betartására.

Arra való tekintettel, hogy nagyfontosságú kötelezettség betartásáról van szó, nyomatékosan figyelmeztetjük összes kartársainkat, hogy a fentiekben foglaltakat vegyék figyelembe, mert amennyiben e rendelkezések elmulasztása folytán újabb visszaélések merülnek fel, ipartestületünk minden felelősséget elhárít magától és nem emel kifogást az ellen, hogy a Budapesti Napilapok Szindikátusa a rendelkezésre álló törvényes eszközökkel megvédi jogait és érdekeit.

Megjegyezzük, hogy a Budapesti Napilapok Szindikátusa legutóbb megküldött körlevelében felajánlotta, hogy az esetleg időközben elkopott vagy használhatatlanná vált bélyegzőket kicseréli.

Kartársi üdvözléssel:

Budapest, 1929. július 20.

Dr. Havas Nándor s. k. Mészáros Győző s. k. főtítkár. elnök.

23.786—1929. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi miniszterium a miskolci m. kir. erdőgazgatóság kerületében fekvő lillafüredi kincstári „Palota szálloda” és tartozékainak bérbeadása érdekében a földmívelésügyi m. kir. miniszterium erdészeti főosztályában (Budapest, V., Kossuth Lajos tér 11. III. em.) 1929. évi augusztus hó 19-én d. e. 12 órakor írásbeli ajánlati versenyárgyalást fog tartani.

A bérlet tárgya: A lillafüredi kincstári „Palota szálloda” szállodai üzeme, valamint a szállodában üzemből tartandó összes vendéglői és kávéházi üzletek az összes szükséges berendezési és felszerelési tárgyakkal együtt, beleszámlítva az ezüstneműt is. Jogában áll azonban a kincstárnak a bérlet tárgyát ezüstnemű nélkül is kiadni, mely utóbbi esetben a szükséges ezüstneműről bérlet tartozik gondoskodni, tehát az ajánlat mindkét esetre teendő.

Bérlatum: 3 (Három) év, 1929. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg 1932. évi augusztus hó 31-ig.

Kikiáltási ár: Megajánlandó a nyers bevételből berlet által fizetendő százalék, még pedig

- a) az 1929. évi szeptember hó 1-től 1930. évi augusztus 31-ig,
- b) az 1929. évi szeptember hó 1-től 1932. évi augusztus hó 31-ig terjedő időre és pedig külön I. a szállodai üzemre és tartozékaira és külön II. a vendéglői és kávéházi üzemekre, amely utóbbiba beleszámlít:

1. a földszinti nagy étterem a déli terrasszal,
2. a magas földszinti külön étterem a loggiával,
3. a magasföldszinti kávéház az északi terrasszal,
4. a földszinti Mátyás-pince,
5. a mélyföldszinti söntés,
6. az ételnek és italnak földszinten, első, második és harmadik emeleten az ételliftekkel és ofiszokkal való kiárusítása,
7. az ételnek és italnak a szállodán kívül eső helyekre való kiárusítása,
8. továbbá a vendéglői és kávéházi üzemekhez tartozó esetleges egyéb jövedelmek.

Bánatpénz: 20.000, azaz Huszezer pengő.

A versenyárgyaláson résztvehet minden nagykorú, örendelkezési joggal bíró, valamint az üzlet folytatásához megfelelő tőkével rendelkező, a szakmához igazoltan hozzáértő, több idegen nyelveket beszélő, büntetlen előéletű egyén.

Bővebb felvilágosítások, valamint az árverési általános és részletes szerződési feltételek a m. kir. földmívelésügyi miniszterium erdészeti főosztályában szerezhetők be.

Budapest, 1929. évi július hó 15-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Árt-e az emberi szervezetnek a kávéban levő koffein? Nem árt. Hogyan is árthatna az a 0.1—0.2 gramm koffein, amelynél többet a megrogzított kávévíz se vesz be naponta kávéjával, míg a tiszta koffeinnek 1.5 grammját fekszen-dez be az orvos a beteg ember bőre alá. Még a legszenvédélyesebb kávézó, aki reggel 2 csésze erős tejeskávét, ebéd után 2—3 csésze tiszta fekete kávét és délután egy csésze tejeskávét iszik, se vesz magához többet, mint egynegyed, legfeljebb egyharmad gramm koffeint. A természetes bakkávé ártalmatlan. Csupán a reklám akarná a méreg bélyegét rástújni.

A Budapesti Kávéesok Fényüzési és Forgalmi Adóközösségének közleményei

Figyelmeztetés az adóközösség tagjaihoz!

Ertesítjük az adóközösség tagjait, hogy az adó befizetéseit kezelő Angol-Magyar Bank Rt. Egyetem-téri fiókja kérésünkre a m. kir. postatakarékpénztárnál 47.926 számú saját csekkéskönyvet nyitattatott, minek folytán folyó év július hó 1-től kezdve minden az adóközösség javára történő befizetés új csekkekkel ezen számlára eszközölendő.

Ez okból a teljesítendő befizetésekhez szükséges új postatakarékpénztári lapokat mindenkinek megküldöttük azzal, hogy a régi befizetési lapokkal többé fizetés nem teljesíthető, minél fogva felkérjük, hogy tévedések elkerülése végett a birtokában levő 1187. számú csekklapokat megsemmisíteni sziveskedjék.

Budapest, 1929. jul.

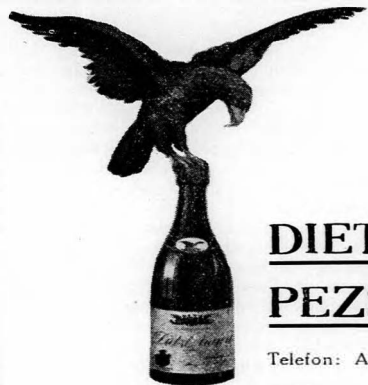
Teljes tisztelettel:

Dr. Havas Nándor sk. főtítkár.

Mészáros Győző sk. az adóközösség elnöke.

*

Hátralékok befizetése. Nyomatékosan felkérjük az adóközösség azon tagjait, akik befizetéseikkel hátralékban vannak, hogy kötelezettségeiknek pontosan feleljenek meg, mert különben az adóközösség intézőbizottsága kénytelen lesz ellenük a végrehajtási eljárást a leghigorúbban lefolytatni.

DIETZ-PEZSGŐ

Telefon: Aut. 866—50

Arany (édes)
Ezüst (félédes)
Cremant rosé (édes)

Kertibutor gyári árban

fix és összecukható thonet és egyéb típusú kertiszékek és asztalok, továbbá vendéglői és kávéházi asztalok tetszés szerinti méretben a

NEUSCHLOSZ-LICHTIG

REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T.

Gyár: Albertfalva. Telefon: J. 384—02.

Eladási iroda és mintaraktár:

Budapest, IV., Petőfi Sándor ucca 9.

Telefon: Aut. 890—47.

Ezüstkoszorús mester.

ANGER ANTAL

KÁDÁR MESTER

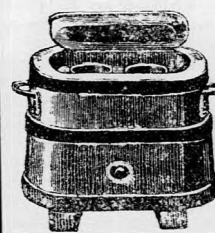
Budapest,

VII., Klauzál tér 4.

Telefonhívó: J. 426-80.

Fagylalt-apparátokat

készíték, javítok, régiéket újakra becserélem. Használtakat veszek és eladok Újak teljes garancia mellett. legutányosabb árban. Minden e szakmába vágó munkát, úgyszintén javításokat vidékre is vállal.

Alapítva: 1868-ban.

Kristály forrásvíz legyen mindennapi itald

Kávéházak és vendéglők légfűtési berendezését

Alapítva
1899.

szakszerűen végzi

KOCH JENŐ

Meidinger- és folytonégőkályha-gyáros
BUDAPEST, VI., SZONDY UCCA 53.

Elsőrendű
kivitel!

Telefon: Aut. 208-69.

Tervezés díjtalan!

Gazdaságos
tüzelés!

HIREK

Miről ne feledkezzék meg?

Augusztus 5-ig megfizetendő az augusztusi lakbér I. részlete és pótlékai.

Augusztus 6-ig megfizetendő a nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Augusztus 10-ig fizetik a Fényüzési és Forgalmi Adóközösség tagjai fényüzési és forgalmi adóátalányukat.

Augusztus 15-én fizetik fényüzési adójukat, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Esedékes a kereseti, jövedelem és vagyonszármazéki adó, valamint italmérsési illeték III. negyedévi részlete.

Befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti és rokkantellátási adó.

Augusztus 20-ig befizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Augusztus hónapban megkötendők a ruhatári szerződések, bejelendők a ruhatári alkalmazottak.

A munkanélküliek javára tovább gyűjtünk!

#

A kézművesiparosság gazdasági és szociális intézményeinek együttműködése. Az Országos Kézműves Testület Bethlen István gróf miniszterelnökhöz felterjesztéssel fordult, melyben rámutatva az iparos intézmények szerves együttműködésének rendkívüli fontosságára, kormánytámogatást kér az Országos Iparos Székház megépítéséhez. Ma a kézműipar szervezeteinek egész sora foglalkozik az iparosság ügyeivel, hiányzik azonban ezek működéséből az eredményes tevékenység legfőbb feltétele, a közös célok felé koncentrált intézményesek biztosított együttműködés. A súlyos viszonyok között tengődő kisiparosságot a szociáldemokrácia igyekszik pártcéljaira megszervezni, holott az iparosságot minden érdeke, gazdasági helyzete a polgári társadalomhoz köti. A széthullni készülő kézművesiparosságot meg kell menteni az ország közgazdasága és szociális biztonságja érdekében. Szükséges ezért intézményesen kiépíteni az iparosságnak olyan központi szervezetét, amelyben az iparosság céljait szolgáló összes hitelszervezeti, gazdasági és szociális intézmények tömörülve, közös erővel igyekeznek úgy a belföldön, mint a külföldön piacokat, munkaalkalmakat teremteni, az iparosságot versenyképes termelésre nevelni és az anyagbeszerzéstől a piaci értékesítésig a termelés munkáját egyengetni. Ezen elgondolás alapján az Országos Kézműves Testület megindította az Országos Iparos Székház megépítésének előmunkálatait. E székházban nyernének elhelyezést a kézművesipar hitelszervei, a jelenleg rossz szul elhelyezett, saját otthonnal nem rendelkező ipartestületek és szabad szervezetek, közös tanácskozási termek, időszaki kiállítások, továbbképző tanfolyamok, iparos kaszinó stb. Az Országos Székháznak legalkalmasabb helye gyanánt a székesfőváros tulajdonát képező Rákóczi úti Kis Rókus-telek mutatkozik, melynek átengedésére a főváros vezetősége elvben hajlandó. A székház megépítését államkölcsön és társadalmi gyűjtés után kívánja az O. K. T. biztosítani. Az erre vonatkozó engedélyt a belügyminiszter már megadta. Az iparosélet vezető intézményeinek egy ily országos székházban leendő tömörítése alkalmas arra, hogy a kézművesipari társadalom egységes szervezkedését és régen óhajtott eredményes együttműködését biztosítsa.

Tisztelt Kávés Urak! Ha súlyt helyeznek arra, hogy vendégeik meg legyenek elégedve; csak is **Zwack-féle Golf-Orangeadót** szolgáljanak fel, mert az nem essenciákból készül, hanem narancsból és nincs kátrányszennyezéssel festve.

A Szent István heti zenélesi záróra ügyében ipartestületünk a belügyminisztériumtól kérte annak ez időre való felfüggesztését. Minthogy lapunk megjelenéséig elintéztést nem kaptunk, felhívjuk kartársainkat, hogy a napilapokat kísérjék figyelemmel.

Fázisadó a cukrársziparban. A Budapesti Cukrársz és Mézeskalácsos Ipartestület vezetője újabb an eljárt a pénzügyminisztériumban a szakma sérelmei miatt s ígéretet kaptak, hogy a cukrárszák fényüzési jellegét megszüntetik és áruikra úgynevezett fázisadót fognak kiróni. A Budapesti Cukrársz és Mézeskalácsosok ipartestülete a napokban rendkívüli taggyűlést hívott e tárgyban össze, amelyen a felszólalók a cukrársziparok tarthatatlan helyzetét tárták fel. A taggyűlésen az az egységes álláspont alakult ki, hogy ez a fázisadó — mely a fényüzési és általános kereseti adó egyesítése utján jönne létre — nem lehet nagyobb 2%-nál.

Leszállított forgalmi adó növekedő bevétellel. Érdekes adatokat közöl a főváros Statisztikai Hivatala a forgalmi adóról. Budapestben 1928-ban 53.811 forgalmi adóalany volt, a befolyt forgalmi adó összege pedig 56.8 millió pengőtt tett ki, az 1927. évi 55.7 millióval szemben. Tehát az 1927. és 1928. év folyamán eszközölt forgalmi adóleszállítások ellenére a forgalmi adók bevétele nemhogy csökkent volna, hanem még emelkedett. Kétségtelen, hogy az emelkedésben szerepet játszott az élénkebb üzleti tevékenység, azonban bizonyos az is, hogy a forgalmi adóelengedések az általános rendszer mellett sok esetben nem éreztették hatásukat.

9603 iparjogosítványt adtak ki a múlt évben Budapestben. A Székesfővárosi Statisztikai Hivatal kimutatása szerint a múlt esztendőben 9603 ipari jogosítványt adtak ki a kerületi előjáróságok. Ezzel szemben a visszaadott iparjogosítványok száma 5835 volt. Szabóipari jogosítványt 380-at adtak ki és 333-at adtak vissza. Kalapkészítőiparra 118-at adtak ki és 128-at adtak vissza. A cipésziparra 211 jogosítványt adtak ki és 165-öt adtak vissza. Mosó- és tisztítóiparra 212 jogosítványt adtak ki és 101-et adtak vissza. Hentes 142 nyitott és 141 csukott boltot. Mészárosüzlet 95 nyitott meg és 78 szűnt meg. Vendéglő-, szálloda- és koremsziparra 507 jogosítványt állítottak ki és 300-at vontak be s végül 173 kávéház és kávéházak keletkezett és 128 szűnt meg.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara évi jelentése. A budapesti kereskedelmi és iparkamara elkészítette az 1928. évről szóló jelentését. Figyelemmel arra, hogy a budapesti kamara az ország vezető kamarája, természetesen nem szorítkozhatott csupán a saját kerületében kifejített tevékenységére, hanem az egész ország közgazdasági viszonyaival is részletesen foglalkozik. A jelentés általános része szakszerűen foglalkozik a pénzügyek, a kereskedelem, a külkereskedelmi és vámpolitikai, gyáripar, kézmű és kisipar, szociálpolitika és közlekedés kérdéseivel. A különös rész az egyes szakmák helyzetének ismertetését öleli fel és a független tárgyalta a kamara 1928. évi tevékenységét. A jelentés tökéletes képet ad gazdasági viszonyainkról és miként az előző évi jelentések, úgy ez is igen értékes forrásmunka.

A fényüzési forgalmi adó kérdése. Az OMKÉ meghívására június 27-én Vértés Emil alelnök elnöke mellett értekezletre gyűltek össze a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, az Országos Iparegyesület, a Kereskedelmi Csarnok és Baross Szövetség kiküldöttei, akik a fényüzési adó megszüntetését célzó intézkedéseket beszéltek meg. Egyhanguan megállapították, hogy úgy a feldolgozó ipar, mint a kereskedelem szempontjából a fényüzési forgalmi adó a legkárosabb adónemnek egyike és sürgősen lépéseket kell tenni, hogy ez az adónem, amely a városi lakosság megélhetésének drágításával nemcsak azokat az iparokat, amelyek luxusárút állítanak elő, hanem az ipar egyetemét is érintik, megszüntessék.

A málnaszörp forgalombahozatala. Mint minden évben, úgy az idén is figyelmeztetjük lapunk olvasóit, hogy törvényes rendelkezések szerint ügyeljenek arra, hogy raktárakon levő és málnaszörpöt tartalmazó tartályok, legyen az bár hordó, demizon, zárt vagy nyílt üveg, vagy palack, kell, hogy azon a következő figyelmeztetés legyen olvasható: „Figyelmeztetés. Ezen valódi málnaszörp ártalmatlan kátrányszennyezéssel van utánfestve, mit a 84.660—1916. F. M. sz. rendelet kifejezetten megenged.”

Csak munkakönyv átvételével szabad segédet felvenni. Ipari segédmunkás az 1884. tc. 90. §-a értelmében nem fogadható fel, ha előbbi munkaadójával kötött szolgálati viszonya megszűnését nem igazolja. Ezenkívül a munkaadó ugyanetörvény 103. §-a szerint segédet csak a munkakönyv egyidejű átvételével alkalmazhat és ezt az alkalmazást tartozik a munkakönyv bemutatásával legkésőbb két hét alatt, ugyanígy a munkából kilépést is a törvény 106. §-a szerint az iparhatóságnak bejelenteni. E törvényes kötelezettségnek mulasztásával tehát a munkaadó a hivatkozott törvényszakaszokba ütköző és a törvény 157. §-ának a) pontja szerint büntetendő háromrendbeli kihágást követ el.

Kávéházi pamlagok, 2 drb 1000 köbméteres salgótarjáni kályha kiváló állapotban olesón eladók a Club kávéházban V., Lipót-körút 16.

PINCÉR KABÁTOK

prima minőségben és elegáns kivitelben

WEEKEND

és
VIHAR-
KABÁTOK

Grünhut Ödön

cégnél
József-körút 22.
Telefon: József 460-69.

Más iparra áttérő tanonc tanonciskola látogatási kötelezettsége. Az az egyén, aki valamely iparágban tanoncidejét befejezte és ezalatt az idő alatt a tanonciskolának mind a három évfolyamát elvégezte, nem kötelezhető a tanonciskola újabb látogatására, ha más iparban tanoncnak szerződik. Kivétel az az eset, ha az újabb iparban a tanonciskolában szakirányú oktatás folyik. De még ebben az esetben is csupán a szakirányú órák látogatására kötelezhető, a közismereti tárgyu előadásokra ellenben nem.

Minden kávé tartoson üzletében Zwack-féle Unicumot és likőröket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból mérendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

Nincs értelme a tanoncok kötelező biztosításának. A debreceni kamara előterjesztést tett a kormánynak, hogy változtassa meg a tanoncok és az időnyomunkások biztosítására vonatkozó rendelkezéseket. A felterjesztés indokai a következők: A kamara munkaadó érdekltségének az a kérése, hogy a tanoncokért húsz éven alul általában ne kelljen öregség, rokkantság stb. esetre járulékot fizetni. Az öregségi járadékra vonatkozó igény csupán a 65. életévben kezdődően, semmi komolyabb indok nem szól amellett, hogy a 14 vagy 15 éves tanonc már biztosítási kötelezettség alá essék. További panasz, hogy a törvény értelmében, ha a biztosított után valamely nap-tári évben 13-nál kevesebb heti járulékot róttak ki, érvénytelenekké válnak az érte befizetett összes járulékok. Ennek a rendelkezésnek a gyakorlatban egészen sajtószerű következménye van. Nevezetesen az, hogy az úgynevezett szezonmunkások egész tömege után kell fizetni járulékot, amely járulékok ellenértékéért a biztosított soha semmi ellenszolgáltatásban nem fog részesülni. Ezek a munkások teljesen ideiglenesek s egészen bizonytalan ideig vannak alkalmazva. Alkalmazásuk néha félnap, néha néhány nap vagy néhány hétre terjed, de sohasem érik el a 13 heti minimumot, amely elengedhetetlen ahhoz, hogy a munkásbiztosító részéről szolgáltatásokban részesülhessenek. Ezek a munkások ezzel tisztában vannak s ezért tiltakoznak az ellen, hogy a biztosítási járulékot bérükből a munkaadó levonja, ami érthető is, hiszen ezért soha semmi ellenszolgáltatást nem kapnak.

Szigorúan megbüntetik az italmérségi engedélyek bérbeadóit. Miután az engedély személyhez kötött jog, az engedélyekkel való üzérkedés súlyosan sérti a közérdeket, aminek megakadályozásában a pénzügyminisztérium számít az italmérségi jogot gyakorlók gazdasági érdekltségének támogatására. Mindazokat, akiket ilyen visszaéléseken érnek, megfosztják engedélyüktől és 5 évig nem kaphatnak új engedélyt. Most már az érdekltségeknek is éppen tagjaik érdekében arra kell törekedniük, hogy megszűnjék a stromann-rendszer, amely az italmérségi iparban abban áll, hogy az engedélyes joga és neve alatt más gyakorolja az ipart. Még azt sem szabad megengedni, hogy az illető üzlet jövedelméből más, mint az engedéllyel bíró részesedjék.

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T. VIII., József körút 38. Telefon: J. 392—77

A nyári szezon kapcsán felhívjuk vevőink figyelmét arra a körülményre, hogy málnaszörpöt prima minőségben, garantált 67% cukortartalommal, kötés esetén P 2.05 árban hozunk forgalomba.

A fagyaltszezon speciális cikkei, u. m.: vaníliát ésogyorót közvetlen tengerentúlról importálunk és a cikkeket bourbon vanília, 20 cm. hosszúságu, vastag rudakban,ogyoróbélből pedig kizárólag garantáltan friss, legutolsó termésű minőséget szállítunk.

A megnyílt nyári kávéházi és vendéglői üzemek mindenkor friss pörköltkávét, a legnemesebb fajkávét keverékekből összeállítva, vállalatunknál naponként történő szállításra, a napi szükségletnek megfelelő mennyiségben rendelhetnek. Felhívjuk vevőink figyelmét hosszú évek tapasztalatai alapján összeállított és a főváros legelőkelőbb üzleteiben bevált különféle pörköltkávét keverékeinkre.

Junius hó 1-től kezdődőleg forgalomba hozunk prima minőségű, friss a legutóbbi szezonban eltett gyümölcskonzerveket. 1 kg-os dobozban, és pedig:

Meggy, körteszelet vagy egész, ringló, eseresznye dobozoként P 2.10
Vegyes kompót dobozoként P 2.40
Hámozott szilva, birs dobozoként P 1.65
plusz 2 százalék forgalmiadó.

Ugyancsak rendelkezésre állunk 40—60% rummal, elsőrangú vágott jamaikai rummal, úgy-szintén vágás céljaira teljesen garantáltan tiszta 76%-os angol rummal, a legolcsóbb árakon.

Springut Henrik

tojásnagykereskedő
Budapest, VI., Vasvári Pál ucca 11.
Telefon: Aut. 217—54.
Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő állandó szállítója

Csillárok, szellőztetők	
GOLDSTEIN IGNÁC csillárüzem és villany-berendező vállalata	SCHÄFFER BÉLANÉ selyemlémpaerő műterme
Kazinczy u. 53. Tel.: J. 428-35.	
Speciális kávéházi és vendéglői berendező	

Ifj. Grünwald Mór

Budapest, IV Ferenc József rakpart 6. Tel: J 361-49
Szállodai, vendéglői és kávéházi üveg és porcellán.

Fried Zsigmond és Fia

kávéházi és vendéglői berendezések
Budapest, VI., Király u. 39.
Telefon: József 428—14.

Billiárdasztalok,

éttermi és kávéházi márványasztalok, **székek**, alpakka-és ezüstözött árúk, hitelesített üveg- és porcellánárúk, **billiárdgolyó**, billiárdposztó, sakk, dominó, dákók stb. (új és használt)

Költségvetés,
árjegyzék díjtalan.
Alapítva 1888.

Az eredeti

SIDOL

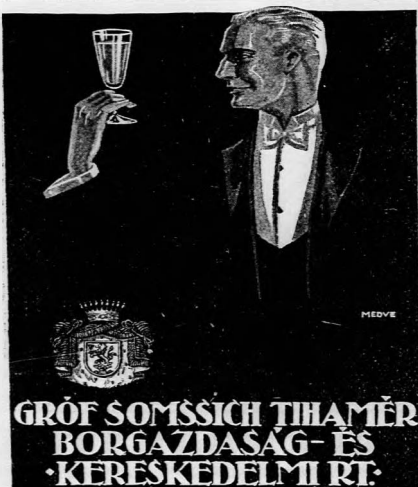
fém-, ablak- és márványtisztításra
a legalkalmasabb!
Göztel Lipót Vegytermékek Gyára. Tel.: J. 316-19

JÉG szállítását vállalja és kifogástalanul teljesíti
ERZSÉBET JÉGGYÁR
RECHNITZER ÉS BRUCKNER cég
Budapest, VII., Hajtsár út 153.
Telefon: József 396—32.

Garantált teljes zsírtartalmú **sajtjaink**
mindenütt beszerezhetők:
Pálpusztai-sajt,
Derby-sajt,
Romadour,
Imperial.

Ovári, Trappista, Casino, Roquefort, Roquefort dobozos,
Derby Sajt és Vajtermelő Részvénytársaság
Központi árusító-telep: Budapest, VIII., Tömörcs ucca 33/a. sz. Telefon: József 361-10

KÖZPONTI IRODA:
VI., Andrassy út 31. ☉ Telefon: 142—85.

Figyeljünk! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. — Övakodjunk az utánzásoktól.

Magyar Játékkártyagyár R.-T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller ucca 17.
Telefon: J. 310—63, J. 453—71.

Alapított 1824.

